

σθῶσι συμφῶνως πρὸς τὴν λογικὴν τῶν πραγμάτων καὶ τῶν χαρακτήρων.

«Ὁ Εὐγένιος Σῦνης πολλάκις μοι εἶπεν ὅτι τοῦ ἤτο ἀδύνατον νὰ καταρτίσῃ ποτὲ σχέδιον. Ἐτρόμαζεν ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ταύτῃ· ἡ φαντασία του εἶχεν ἀνάγκην τοῦ ἀπροόπτου· διὰ νὰ ἐκπλήξῃ τὸ δημόσιον ἔπρεπε νὰ ἐκπλαγῇ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Τοῦ συνέβη πολλάκις νὰ ρίψῃ εἰς τὸ τέλος ἐπιφυλλίδος τινὸς τὰ πρόσωπα τῆς μυθιστορίας του εἰς θέσιν ἀδιεξίτητον, ἐν ᾗ οὐδ' αὐτὸς ὁ ἴδιος εὗρισκεν ἔξοδον.

«Ἡ Γεωργία Σάνδη ἤρχιζεν ἐνίοτε ἐν μυθιστορήματι ἐπὶ τῇ βάσει μιᾶς φράσεως, μιᾶς σκέψεως, μιᾶς σελίδος, μιᾶς τοπογραφίας. Δὲν διηθύνουν αὐτὴ τὴν γραφίδα τῆς ἀπεναντίας· ἡ γραφὴς διηθύνουν αὐτήν. Ἦρχιζε μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ γράψῃ ἓνα τόμον καὶ ἔγραφε δέκα. Ὁνειροπόλει λύσιν εὐχάριστον καὶ κατέληγεν εἰς αὐτοχειρίαν...

«Πλὴν οὐδέποτε ὁ Σκριβ, ὁ Δουμάς πατήρ, ὁ Δουμάς υἱός, ὁ Ὠζιέ, ὁ Λαμπίς, ὁ Σαρδου ἔγραψαν: Σκητὴ πρώτη χωρὶς νὰ γινώσκωσι τί θὰ γράψωσι κατὰ τὴν τελευταίαν. Τὸ σημεῖον τῆς ἀφετηρίας εἶνε δι' αὐτοὺς ἀπλοῦν σημεῖον ἐρωτηματικόν: Ποῦ θὰ μᾶς φέρῃς; Ἐρωτῶσιν αὐτὸ καὶ δὲν τὸ ἀποδέχονται εἰμὴ ὁσάκις τοὺς ὁδηγῇ εἰς τὸ τέρμα ἢ εἰς σημεῖόν τι κεντρικόν, ὁποῦθεν ἐξαχρῶνται ὅλοι οἱ σταθμοὶ τῆς ὁδοῦ, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ πρώτου.

«Τὸ μυθιστόρημα εἶνε ταξιδεῖδιον ἐφ' ἀμάξης. Ὁ ἐπιβάτης σταθμεύει, κατακλίνεται καθ' ὁδόν, κατέρχεται ὅπως παρατηρήσῃ τοποθεσίαν τινὰ, ἀπομακρύνεται τῆς κατ' εὐθείαν ὁδοῦ ὅπως γευματίσῃ εἰς ὠραίαν τινὰ θέσιν. Τί τὸν μέλει; Δὲν ἐπείγεται· δὲν προτίθεται κυρίως νὰ φθάσῃ, ἀλλὰ νὰ διασκεδάσῃ περιδιαβάζων. Ὁ ἀληθὲς σκοπὸς τοῦ ταξιδιοῦ του εἶνε ὁ δρόμος.

«Ἀλλὰ τὸ δραματικὸν ἔργον εἶνε ταξιδεῖδιον διὰ τῆς ταχείας ἀμαξοστοιχίας τοῦ σιδηροδρόμου, διανυούσης δώδεκα λεύγας τὴν ὥραν καὶ μόλις σταματῶσιν ἐνίοτε ἐπὶ δέκα λεπτά διὰ τὰ διαλείμματα. Ἐὰν ἡ ἀτμομηχανὴ παύσῃ νὰ συρίζῃ, συρίζεται.

«Μολαταῦτα ὑπάρχουσι καὶ τινὰ δραματικὰ ἀριστουργήματα, ἅτινα δὲν βαίνουν μετὰ τὸσον τάχος, ὑπάρχει δὲ καὶ συγγραφεὺς ὄντως μεγαλοφυΐας, ὁ Μολιέρος, ὅστις συχνάκις ἀπεπεράτωσε τὰ ἔργα του διὰ λύσεως ἀξιοθρηνήτου. Προσθετέον ὅμως ὅτι διὰ νὰ εἶνε συγγνωστὸς ὁ γράψας τὴν τελευταίαν πρᾶξιν τοῦ *Ταρτούρου* πρέπει νὰ γράψῃ τὰς τέσσαρας προηγουμένας.

«Ε. ΛΕΓΚΟΥΒΕ.»

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΙΣ ΖΩΩΝ ΑΓΡΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΑΛΙΕΙΑΝ ΚΑΙ ΘΗΡΑΝ

Ὁ Κυβιέρος διηγεῖται, ὅτι ἡ ἀλιεῖα τῶν θύνων τελεῖται ἐν τῇ Ἀδριατικῇ κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. «Μόλις ἀναφανῶσιν οἱ θύννοι καταδιώκονται ὑπὸ τῶν δελφίνων, οἵτινες ἐξαναγκάζουσι τοὺτους, οὕτως εἰπεῖν, νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὰ θυννεῖα. Οἱ ἀλιεῖς νομίζουν, ὅτι οἱ δελφῖνες πράττουσι τοῦτο ἐκ φιλίας πρὸς αὐτοὺς, λέγουσι μάλιστα, ὅτι ὁ δελφὶν ἐλκύει τοὺς θύννους ἐν τοῖς δικτύοις προπορευόμενος αὐτῶν, ὅπως εὐκολώτερον τοὺς ἐξαπατήσῃ· ὅταν δ' ἴδωσι ἓνα ἐξ αὐτῶν κραυγάζουσι: *fora delfin, έξω δελφίν!* ὅπως σπεύσῃ νὰ ἐξέλθῃ.»

Ἡ τοῦ δελφίνου ἀρωγὴ πρὸς τὸν ἄνθρωπον εἶναι γεγονὸς βέβαιον, ἀλλὰ σπάνιον. Ὑπάρχει ὅμως εἶδος τι ἰχθύος ἡ *Εχενηΐς*, ὃν μεταχειρίζονται συχνότατα πρὸς ἀλιεῖαν ἐν διαφόροις χώραις. Οἱ ἰχθύες οὗτοι φέρουσιν ἄνω τῆς κεφαλῆς ὄργανόν τι, δι' οὗ εὐκολώτατα δύναται νὰ προσκολληθῶσιν εἰς πάντα τὰ στερεὰ σώματα τὰ ἐν τοῖς ὕδασι. Συχνότατα προσκολλῶνται ἐπ' αὐτῶν τῶν πλεόντων πλοίων. Οἱ παλαιοὶ ἐπίστευον μάλιστα, ὅτι ἡδύναντο νὰ ἐμποδίσωσι καὶ αὐτὸν τὸν δρόμον τῶν πλοίων, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα *εχενηΐς* (ἔχειν τὰς ναῦς). Καίτοι πλείστοι φυσιοδίφαι παλαιοὶ καὶ νεώτεροι, ἐπόμενοι τῇ γνώμῃ τοῦ Πλινίου, ὅστις ἀποδίδει εἰς τὸν ἰχθύν τοῦτον σπουδαῖον μέρος κατὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ ναυμαχίαν μεταξὺ Ὀκταβίου καὶ Ἀντωνίου, παραδέχονται τὴν ἰσχὺν τοῦ ἰχθύος ὅπως σταματᾷ πλοῖα, σήμερον εἶναι πλέον ἀποδεδειγμένον ὅτι ταῦτα εἶναι μῦθοι. Εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι οἱ ἰθαγενεῖς πλείστων χωρῶν ἐπωφελοῦμενοι τῆς ιδιότητος τῆς *εχενηΐδος* ὅπως προσκολλᾶται, μεταχειρίζονται ταύτην εἰς παντοίας ἀλιείας καὶ ἰδίως εἰς τὴν τῆς χελώνης.

Πέτρος ὁ μάρτυς, ὅστις ἐδημοσίευσεν κατὰ τὸ 1532 διήγησιν περὶ τινων ἀνακαλυφθεισῶν νήσων, περιγράφει πῶς οἱ κάτοικοι αὐτῶν μετεχειρίζοντο τὴν *εχενηΐδα*, ἣν συγχρίνει πρὸς τοὺς ἡμετέρους θηρευτικούς κύνας. «Ὡς ἡμεῖς, γράφει, διασκεδάζομεν θηρεύοντες διὰ τῶν κυνῶν ἐν τῇ στερεᾷ, οὕτω καὶ οἱ Ἰνδοὶ ἀλιεύουσιν ἰχθὺς διὰ θηρευτικοῦ τινος ἰχθύος.» Ὁ δὲ Δοβιέδσ ἐν τῇ *φυσικῇ ιστορίᾳ τῶν Ἰνδιῶν* δημοσιεύει κατὰ τὸ 1535 ἐν Σεβίλλῃ, δίδει πλείοτέρας πληροφορίες περὶ ταύτης τῆς ἀλιείας. «Συλλαμβάνουσι τοὺς ἰχθὺς νεαροὺς ἔτι, λέγει, καὶ διατηροῦσιν ἐν τῷ ὕδατι μέχρις οὗ κατασταθῶσιν ἱκανοὶ διὰ τὴν ἀλιεῖαν δι' ἣν προώρισαν αὐτοὺς. Τότε φέρουσι τὰς *εχενηΐδας* εἰς τὴν θάλασσαν, ἀφοῦ τὰς δέσωσι διὰ σχοινίου. Καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται

νά βιβθῇ εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ Ἰνδὸς κρατῶν ταύτην διὰ τῆς μιᾶς χειρός, τὴν θαυπεύει διὰ τῆς ἐτέρας, καὶ τὴν παρορμᾷ διὰ λόγων ὅπως δειγθῇ θαρραλέα καὶ προσβάλῃ τὸν μεγαλείτερον ἰχθύν.» Τέλος ὁ Λασεπέδ ἐν τῇ φυσικῇ ιστορίᾳ τῶν ἰχθύων καταχωρίζει διήγησιν περὶ τῆς ἀλιείας ταύτης, ἣν μεταφέρομεν ὧδε. «Προσδένουσιν εἰς τὴν οὐρὰν ζώσης ἔχενηίδος δακτύλιον ἀρκετὰ μὲν εὐρύν ὅπως μὴ ἐνοχλῇ τὸ ζῶον, ἀλλὰ καὶ στενὸν ὅπως μὴ διέρχεται τὸ οὐραῖον αὐτῆς πτερυγίων. Μακρότατον δὲ σχοινίον δένεται εἰς τὸν δακτύλιον τοῦτον. "Όταν ἐτοιμασθῇ ἡ ἔχενηίς, θέτουσι ταύτην ἐν ἀγγεῖῳ πλήρει θαλασσίου ὕδατος καὶ ἀνάγονται διὰ τοῦ πλοίου των εἰς τὸ πέλαγος, κυρίως εἰς τὰς χώρας ἐν αἷς ἐπιπολαζοῦσι χελῶναι. Αἱ χελῶναι συνειθίζουσι νὰ κοιμῶνται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων, ἐφ' ᾧ ἐπιπλέουσιν, ὁ δ' ὕπνος αὐτῶν εἶναι τόσῳ ἐλαφρὸς, ὥστε καὶ ὁ ἐλάχιστος κρότος ἀλιευτικοῦ πλοιαρίου δύναται νὰ τὰς ἐξεγείρῃ, ἵνα φύγῃσι μακρὰν ἢ καταδυθῶσιν εἰς μέγιστα βάθη. Ἰδοὺ ὅμως ἡ παγὶς ἦν μακρόθεν στήνουσιν εἰς τὴν πρώτην χελώνην, τὴν ὅποιαν θὰ ἴδωσι κοιμωμένην. Θέτουσι τὴν δεδεμένην ἔχενηίδα ἐν τῇ θαλάσῃ· τὸ ζῶον ἐλευθερωθὲν κατὰ τι, ἐπιζητεῖ νὰ διαφύγῃ καὶ κολυμβᾷ πρὸς πάσας τὰς διευθύνσεις. Ἀφίνουσι δὲ σχοινίον μήκους ἴσον τῇ ἀποστάσει τῇ διαχωρίζουσῃ τὸ ἀλιευτικὸν πλοιαρίον ἀπὸ τῆς χελώνης. Ἡ ἔχενηίς κρατουμένη διὰ τοῦ δεσμοῦ τούτου προσπαθεῖ νὰ διαφύγῃ, ἀλλὰ κατόπιν πεισθεῖσα ὅτι μάτην ἀγωνίζεται διατρέχει πάντα τὸν κύκλον, οὐτινος ἀκτὺς εἶναι τὸ σχοινίον, ἐπιζητοῦσα σημεῖόν τι ἐφ' οὗ νὰ προσκολληθῇ καὶ ἀναπαυθῇ. Ἀνευρίσκει δὲ τὸ ἄσυλον τοῦτο ὑπὸ τὸ ὄστρακον τῆς ἐπιπλεούσης χελώνης, εἰς ὃ προσκολλάται ἰσχυρῶς, καὶ οὕτω χορηγεῖ εἰς τοὺς ἀλιεῖς τὸ μέσον ὅπως φέρῃσι πρὸς ἑαυτοὺς τὴν χελώνην, σύροντες τὴν ἔχενηίδα διὰ τοῦ σχοινίου.»

Ἀπ' αὐτῶν τῶν χρόνων τοῦ Κολόμβου εἰς τὰς γείτονας τῆς Κούδας νήσους τὰς καλουμένας *Κῆπος τοῦ βασιλέως*, ἐτελεῖτο τοιαύτη ἀλιεία. Αἱ δὲ παρατηρήσεις διαφόρων ἄλλων πειθουσιν, ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀλιεῖουσι καὶ ἐν τῇ Εὐέλπιδι ἄκρᾳ ὡς καὶ ἐν τῇ Μοζαμβικῇ. «Ενεκα τούτου ὁ Οὐμβόλδος εἰς τὰς *Εἰκόνας τῆς φύσεως* λέγει· «Ἡ γνῶσις τῶν ἡθῶν τῶν ζῶων καὶ αἱ ἀνάγκαι τοῦ βίου αἵτινες εἶναι αἱ αὐταί, παρέσχον εἰς τὰς φυλάς ἄνευ συνεννοήσεως τινὸς τὴν ιδέαν τῶν αὐτῶν μηχανημάτων.»

Πλὴν τῶν ἰχθύων καὶ τινὰ πτηνὰ δύνανται ἐπίσης νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βοηθοὶ τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἀλιείαν.

Ὁ Μπολίτζα, διατρίψας ἐπὶ μακρὸν χρόνον ὡς ἐπιτετραμμένος τῆς ἐνετικῆς δημοκρατίας ἐν

Μαυροβουνίῳ, διηγεῖται τὸν τρόπον καθ' ὃν ἀλιεῖουσι τοὺς ἰχθῦς ἐν τῇ λίμνῃ τοῦ Σκουτάρεως. Καθ' ὥρισμένας ἐποχὰς τοῦ ἔτους ἔρχονται πολυαριθμότατοι ἀγέλαι κορωνῶν, ἃς οἱ τε τοῦρκοι καὶ οἱ χριστιανοὶ κάτοικοι οὐδόλως προσβάλλουσιν, ἀλλὰ τὸναντίον τιμωροῦσιν αὐστηρότατα τὸν ἐκουσίως φονεύοντα ταύτας. Ἄμα δὲ φθάσῃ ἡ τῆς ἀλιείας ἐποχή, οἱ κάτοικοι ῥίπτουσιν ἐν τε τῇ λίμνῃ καὶ τοῖς παραποταμίσις μεγάλους κύρτους (ἀλιευτικὰς κορίνους). Ἐρχεται ἱερεὺς, οἱ ἀλιεῖς ἐπιβαίνουνσι τῶν πλοiarίων καὶ συγχρόνως αἱ κορωνῶν ἀναρίθμητοι ἀναμένουσιν ἐπὶ τῶν γειτνιαζόντων τῇ λίμνῃ δένδρων.

Όταν πάντες συνέλθωσιν, ὁ ἱερεὺς εὐλογεῖ, μεθ' ὃ οἱ ἀλιεῖς ῥίπτουσιν ἐν τῷ ὕδατι δέλεάρ τι συνιστάμενον κυρίως ἐκ κολύβων. Οἱ ἰχθῦες βλέποντες ἐπιπλέοντας τοὺς κόκκους τοῦ δέλεατος ἀνέρχονται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας· ἄμέσως τότε αἱ κορωνῶν ῥίπτονται κατ' αὐτῶν μετὰ ὀξεῶν κραυγῶν τρομαζουσῶν τοὺς ἰχθῦς, οἵτινες ἐκ φόβου κατὰ χιλιάδας καταφεύγουσιν εἰς τοὺς κύρτους. Περὶ τὸ τέλος τῆς ἡμέρας ἐγκαταλείπουσιν εἰς τὰς κορωνὰς ποσότητά τινὰ ἰχθύων· ἐφ' ὅσον δὲ διαρκεῖ ἡ ἀλιεία, αὗται δι-αρκῶς ἐπανέρχονται.

Σπανίως ὅμως τὰ πτηνὰ βοηθοῦσι τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀλιείαν· συνηθέστερον χρησιμεύουσι τούτῳ διὰ τὴν θήραν, γεγονὸς δὲ τι ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ κ. Ρουλὲν ὡς τελούμενον ἐν τῇ Μεσημβρινῇ Ἀμερικῇ ἐπιβεβαιῶν τὸ πρᾶγμα. «Ἐπὶ τοῦ ὁροπεδίου Σανταφέ τῆς Βογότας εὐρίσκονται πλεῖσταί λίμναι ὡς καὶ ἔλη, ἐν οἷς διαιτῶνται καθ' ὥρισμένας τοῦ ἔτους ἐποχὰς πᾶμπολλοὶ νῆσσαι. Πλησίον τῶν λιμνῶν κείνται λίθοι ὑψηλότατοι ἐφ' ὧν φαίνονται ἱέρακες. Ἐφ' ὅσον αἱ νῆσσαι μένουσιν ἐν τῇ λίμνῃ οἱ ἱέρακες μένουσιν ἀκίνητοι. Ἄν ὅμως ἡ ἀγέλη ταραχθεῖσα ἀναπετασθῇ ὅπως μεταβῇ εἰς ἄλλην λίμνην, ὁ ἱέραξ ἐπίσης ἀνίπταται καὶ διερ-χόμενος ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς φονεῖ ἐν ἐκάστῳ δρόμῳ καὶ μίαν νῆσσαν ἥτις καταπίπτει. Ἐξακολουθεῖ δ' οὕτω μέχρις οὗ δὲν διέρχονται πλέον νῆσσαι. Τότε μόνον κατέρχεται ἐπὶ τῆς γῆς ἵνα φάγῃ τὴν φονευθεῖσαν θήραν. Οἱ Ἰνδοὶ τοῦ ὁροπεδίου ἐπωφελοῦνται τῆς τοιαύτης θήρας τῶν ἱεράκων. Μεταβαίνουνσι καὶ διὰ κτύπων ἐπὶ τῶν καλὰμων ἀναγκάζουσι τὰς νῆσσας νὰ φύγωσιν, οἱ ἱέρακες ἐπιπίπτουσι καὶ φονεύουσι, τέλος ὅμως ἐγκαταλείπουσιν εἰς τοὺς βοηθοὺς αὐτῶν καὶ μέρος τῆς λείας. Οὕτω δσάκις ἱέραξ ἤρχισε νὰ τρώγῃ καταπεσοῦσαν νῆσσαν ἀφίνουσι τοῦτον ἐλεύθερον ἵνα γευθῇ τοῦ θύματός του.

(Ἐκ τῆς «Nature»)

ΝΙΚΟΛ. Χ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ.